

meghatározott THM 9,93% volt, a mértékadó devizanem CHF, a svájci frank 3 hónapos kamatperiódusa volt megjelölve. Az adós 96 törlesztőrészletben vállalta visszafizetni a kölcsön összegét, az egyes törlesztőrészletek összege 40.024.-Ft volt, azok esedékessége 2009. november 14. napja, majd ezt követő minden hónap 14. napja. Az összes törlesztőrészlet 3.842.304.-Ft volt.

- [2] A szerződés részét képezte a felperesi jogelőd általános szerződési feltétele, üzletszabályzata. Ennek I. pontja tartalmazza a mértékadó devizanemet, a mértékadó árfolyamot, az árfolyamváltozás magyarázatát, a teljes hiteldíjmutató magyarázatát; a II. pont a referencia kamatlábat, a mértékadó kamatlábat, a kamatváltozás szabályait és a változás alapjául szolgáló feltételeket. A kamatszámításra vonatkozó képletet az ÁSZF V.3. pontja tartalmazza.
- [3] A szerződéskötést megelőzte egy finanszírozási kérelem kitöltése, amelyben az ügyleti kamat 8,54%-ban, a THM 9,93%-ban volt megjelölve és tartalmazta a törlesztőrészletek számát, összegét, valamint egy tájékoztató ajánlat, amelyben a finanszírozási kérelemhez hasonlóan szintén meg volt jelölve az ügyleti kamat és a THM mértéke. A finanszírozási kérelem és a tájékoztató ajánlat törlesztési ütemezési tervet is tartalmazott. Ezen ajánlatot, kérelmet mind az adós, mind a hitelező aláírta.
- [4] 2009. szeptember 28. napján az alperes aláírta a kamatkockázat és árfolyamkockázatról szóló tájékoztatót.
- [5] A deviza alapú kölcsönszerződés alapján a DH2 törvény szerinti elszámolás megküldésre került az alperesnek, amelyet tudomásul vett. Az elszámolás szerint a fogyasztói követelés 225.866.- Ft volt, az elszámoláshoz a felperesi jogelőd mellékletként táblázatokat csatolt.
- [6] Az alperes nem tett maradéktalanul eleget fizetési kötelezettségének, ezért a felperes több alkalommal felszólítólevelet küldött, majd 2014. május 19. napján kelt levelében a szerződést azonnali hatállyal felmondta, ez „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza az alperesi címről. Ezt követően a szerződés megszűnéséről 2014. június 11. napján tájékoztatta a felperes az alperest, ezt a küldeményt az alperes átvette 2014. június 17. napján. A szerződés megszűnéséről szóló értesítés szerint az adós teljes tartozása 2.957.635.-Ft volt, mely tartalmazta többek között a tőkét, az árfolyamváltozást, az esedékes kamatterhelést, árfolyamváltozás kamatát, lejárt késedelmi kamatot.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes az eljárás perfelvételi szakában módosított keresetében a 2009. szeptember 21. napján megkötött deviza alapú kölcsönszerződés alapján 3.054.809.- Ft tőke, 31.974.- Ft lejárt szerződéses késedelmi kamat (2018. augusztus 16.–2019. április 8. időszakra, mértéke a mindenkori jegybanki alapkamat kétszerese) és 2.747.287.- Ft után 2019. április 9. napjától a kifizetés napjáig számított, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszerese mértékű szerződéses késedelmi kamat és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [8] Arra az esetre, ha a bíróság helyt adna az alperes ügyleti kamat meghatározására vonatkozó érvénytelenségi kifogásának, akkor kérte annak megállapítását, hogy a perbeli szerződés részlegesen érvénytelen és nyilvánítsa érvényessé az ítélethozatal napjáig azzal, hogy az induló ügyleti kamat 9,36% mértékű. A részlegesen érvénytelen szerződés alapján is ugyanazt a kötelezést kérte, amit az első kereseti kérelmében megfogalmazott.

- [9] Harmadsorban arra az esetre, ha a bíróság megállapítja, hogy a szerződés teljesen érvénytelen – tekintettel arra, hogy az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelen – kérte a szerződést az ítélelhozatal napjáig hatályossá nyilvánítani – helyesen érvényessé nyilvánítani -azzal, hogy az árfolyamkülönbözet összegét 1.231.579.-Ft-ra korlátozza. A teljesen érvénytelen szerződés jogkövetkezményeként 3.054.809.- Ft tőke és ennek 2019. április 9. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres mértékű szerződéses késedelmi kamat és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [10] Az alperes a felperesi keresetek elutasítását kérte. Érvénytelenségi kifogást terjesztett elő egyrészt a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bekezdés c) pontjára, másrészt jogszabályba ütközésre hivatkozással azzal, hogy a szerződés nem tesz eleget a létrejöttkor hatályos Hpt. 203. § (4) bekezdésében foglaltaknak. Vitatta a kereset összecszerúségét is.

Az elsőfokú ítélet

- [11] A bíróság a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 300.000.-Ft + 27% ÁFA perköltséget.
- [12] Ítéletének indokolásában elsődlegesen rögzítette, hogy a perben a szerződés megkötésének időpontjában hatályban lévő Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) rendelkezéseit, valamint a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) rendelkezéseit, a perben alkalmazandó eljárásjog tekintetében a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) rendelkezéseit alkalmazta.
- [13] Megállapította, hogy a felek között 2009. szeptember 21. napján megkötött kölcsönszerződés két okból érvénytelen.
- [14] Egyrészt a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakba ütközik, vagyis az egyedi kölcsönszerződés nem tartalmazza a kamat éves százalékban kifejezett mértékét. Ezt nem helyettesítheti az üzletszabályzatban lévő magyarázó szöveg, illetve képlet alkalmazása és szintén nem helyettesíti az ajánlatban szereplő, illetve a szerződés megkötését megelőző finanszírozói számításban alkalmazott kamat mérték, ugyanis magában a szerződésben kell az éves kamat mértéket meghatározni. Szintén nem helyettesítheti a THM mértéke a kamat mértéket, hiszen a THM %-os mértéke tágabb fogalom, az a teljes hiteldíjmutatót jelenti, melyben egyéb költségek és díjak is benne foglaltatnak.
- [15] Másodsorban érvénytelen a szerződés, mivel az írásbeli kölcsönszerződés ütközik a Hpt. 203. § (4) bekezdésében foglaltakba, mely szerint a fogyasztónak minősülő ügyféllel kötendő devizahitel nyújtására irányuló, illetve ingatlanra kötött vételi jogot tartalmazó szerződés esetén a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelyek tudomásul vételét az ügyfél aláírásával igazolja. A Hpt. 203. § (5) bekezdése pedig meghatározza azokat a feltételeket, amelyeket tartalmaznia kell a kockázatteltáró nyilatkozatnak. Megállapította, hogy a szerződés fogyasztói kölcsönszerződésnek minősül, tehát a fenti jogszabályhelyek a szerződés érvényességének vizsgálata szempontjából mérvadóak. Nem foghat helyt az a felperesi hivatkozás, hogy a késedelmi kamat mértéke kiszámítható, ha kivonjuk egymásból a kölcsön összegét és a visszafizetendő kölcsönösszeget, valamint a számítást sem igazolja pontosan. Szintén nem foghat helyt az a hivatkozás, hogy van olyan kockázatteltáró nyilatkozat, okirat, amelyet az

alperes a szerződés megkötésének időpontjában aláírt, tekintettel arra, hogy az a perfelvételi tárgyalásig nem került csatolásra.

- [16] A Pp. 3. § előírja és részletesen kifejti a perkoncentráció elvét, tehát a tárgyaláson minden bizonyítéknak, bizonyítási indítványnak rendelkezésre kell állnia, és nemcsak a bíróságnak, de a feleknek is kötelessége előmozdítani az eljárás koncentrált lefolytatását és befejezését. Az, hogy a felperesi jogi képviselőnek a perfelvételi tárgyalás lezárása előtt, már egy elhalasztott perfelvételi tárgyaláson jutott eszébe, hogy mégis van egy okirat, a perkoncentráció elvét megszegő eljárási magatartás.
- [17] A felperesi bizonyítékokból, okiratokból azt állapította meg, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatást az alperes egy héttel később írta alá, tehát a szerződés megkötésének időpontjában nem tájékoztatta a felperesi jogelőd a jogszabálynak megfelelően a fogyasztót. A Hpt. ezen rendelkezésének megsértése a rPtk. 200. § (2) bekezdésében foglaltak szerint jogszabályba ütközik. Az érvénytelen szerződés alapján helye van a szerződéskötés előtt fennálló helyzet helyreállításának a felek között a rPtk 237. § (1)-(2) bekezdései szerint, azonban erre vonatkozóan olyan határozott kereseti kérelmet kell előterjeszteni, amely konkrétan, pontosan tartalmazza az elszámolási mód mikéntjét. Önmagában az, hogy a felperes táblázatokot csatol, de ezeket nem magyarázza, nem vezeti le az elszámolást, hogy milyen kamatmértékkel, milyen módszer szerint számolt, nem teszi alaposá az elszámolás mértékét. A felperesnek kell bizonyítania az elszámolása összecszerúségét, figyelemmel a Pp. 265. § (1) bekezdésében foglaltakra és ezen kötelezettségének a perben nem tett eleget. Az alperes a szerződés érvénytelenségének levonása körében tett felperesi elszámolásra konkrét vitatást terjesztett elő. Vitatta az összecszerúséget, a számítás mikéntjét, rámutatott az ezzel kapcsolatos ellentmondásokra. Egyetértett azzal az alperesi hivatkozással, hogy a DH2 törvény alapján kötelező törvényi elszámolással kapcsolatos elszámolások nem fogadhatóak el a perbeli elszámolás alapjául. Jelen perben más számítási mód szerint kell elszámolni, azonban ennek meghatározása és kiszámítása nem a bíróság feladata, hanem a felperes bizonyítási terhe. Tekintettel arra, hogy a felperes ezen bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, ez vezetett a kereset elutasításához. Az alperes érvénytelenségi kifogásai pedig alaposak voltak.
- [18] Nem rendelte ki a felperes által indítványozott igazságügyi szakértőt, a Pp. 266. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel ugyanis az alperes nem vitatta a kezdő induló kamat mértéket, felperes pedig az induló kamatmérték számítására kérte az igazságügyi szakértő kirendelését. Az alperes ezzel szemben arra utalt, hogy nem tartalmazza a szerződés a kamat éves %-os mértékét. Szükségtelennek találta az alperes személyes meghallgatását is, tekintettel arra, hogy az okirati bizonyítékok alapján megalapozott döntést tudott hozni.
- [19] A perköltség viseléséről a Pp. 80. §-ban, 81. § (1), 82. § (1) és 83. § (1) bekezdéseiben foglaltak alapján határozott akként, hogy mivel a felperes pervesztes lett, így az alperes oldalán felmerült perköltséget - mely az ügyvédi munkadíjat tartalmazza - a felperes viseli.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

- [20] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával az alperes kereseti kérelem szerinti kötelezését, amennyiben erre nincs mód, úgy másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat meghozatalára kötelezését, továbbá az alperes perköltség viselésére kötelezését kérte.

- [21] A másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (1) bekezdésében, valamint (3) bekezdés c) és d) pontjában jelölte meg. Az elsőfokú bíróság anyagi jogszabálysértéseként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a rPtk. 237. § (2) és a rPtk. 238. § (1) bekezdésében foglaltakkal szemben nem törekedett a szerződés érvényessé nyilvánítására. Az elsőfokú bíróság a szerződés érvénytelenségét állapította meg, de a felperes által benyújtott érvényessé nyilvánítási indítványok ellenére nem rendelkezett a szerződés érvényessé nyilvánításáról annak ellenére, hogy a szerződés az érvénytelenséggel érintett rész pótlásával is teljesíthető a 6/2013. PJE határozat 4. pontjára figyelemmel. Lényeges eljárási szabálysértésként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a felperes kifejezett kérelme ellenére sem hallgatta meg az alperest a szerződéskötés körülményeire vonatkozóan, valamint a bizonyítási eljárás lefolytatása érdekében szükséges szakértői bizonyítási indítványt is mellőzte.
- [22] Előadta, hogy a felperes a perfelvételt lezáró végzés meghozataláig a bizonyítási indítványait mind perfelvételi iratban, mind a perfelvételi tárgyaláson szóban előterjesztheti. A perfelvételi szakaszban a bizonyítási indítványok előterjesztése nincs kizárólag írásbeli alakhoz kötve, azaz a fél a bizonyítási indítványát nem kizárólag elektronikus úton és nem kizárólag nyomtatvány alkalmazásával terjesztheti elő. Az esetlegesen elkésetten megtett perfelvételi nyilatkozatnak nem a mellőzés és a hatálytalanság a jogkövetkezménye, hanem az, hogy a bíróság a felet a Pp. 183. § (5) bekezdése szerint marasztalja. A félnek az okirati bizonyíték becsatolására vonatkozó bizonyítási indítványát is lehetősége van a perfelvételi szakaszban előterjeszteni, figyelemmel arra, hogy a bizonyítás lefolytatásának nem a perfelvételi, hanem az érdemi szakaszban kell megtörténnie. Ebből következően a perfelvételi tárgyaláson rendelkezésre álló okirat bizonyítékként történő becsatolásának és tárgyaláson való bemutatásának nincs akadálya, figyelemmel a Pp. 303. § (1) bekezdésében foglaltakra. Az elsőfokú bíróság azonban mellőzte a perfelvételi tárgyaláson is már rendelkezésre álló okirati bizonyíték figyelembevételét.
- [23] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló iratokból és a felperes nyilatkozataiból téves jogi következtetést vont le, amikor elmulasztotta a szerződés érvényessé nyilvánítását, a felperes ugyanis határozott nyilatkozatot tett a tekintetben, hogy a szerződés érvényessé nyilvánítását tartja alkalmazandónak a jogkövetkezmény tekintetében.
- [24] A hivatkozott ítélet meglehetősen rövid indoklása először az ügyleti kamattal összefüggésben von le téves következtetéseket. A szerződés valóban nem tartalmazza az ügyleti kamat százalékos mértékét, az ügyleti kamat kizárólag összegszerűen került meghatározásra. Az indoklással ellentétben a felperes nem állította, hogy az üzletszabályzat rendelkezései helyettesítenék magát a százalékos mértékét. A finanszírozási kérelem tájékoztató jellegű dokumentum, mely annak érdekében került csatolásra, hogy a felek az ügyleti kamatban és a szerződés deviza alapúságában megállapodtak, nem pedig az ügyleti kamat százalékos mértékének igazolására.
- [25] Az ügyleti kamat százalékos mértékének kiküszöbölése érdekében az elsődleges kereseti kérelem kiegészítéseként 2020.01.20. napján keresetváltoztatást terjesztett elő, amelyben kérte az elsőfokú bíróságot, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeként nyilvánítsa érvényessé a perbeli szerződést 9,36% mértékű induló ügyleti kamattal, amire a Kúria Gfv.VII.30.150/2016/10. számú ítélete biztosít lehetőséget. A Pp 3. §-ra történő hivatkozás sem fedi a valóságot, mivel a felperes 2020.09.17. napján az ügyleti kamat mértékének igazolása érdekében ügyleti kamat levezetést csatolt magyarázattal, valamint igazságügyi könyvszakértő kirendelését is indítványozta az ügyleti kamat százalékos mértékének igazolása

érdekében. Álláspontja szerint kellőképp igazolásra került az ügyleti kamat százalékos mértéke.

- [26] Mivel az elsőfokú bíróság nem rendelkezik kellő szakértelemmel ahhoz, hogy az ügyleti kamatszámítás levezetést ellenőrizhesse, ezért súlyos eljárásjogi szabálysértés a szakértői bizonyítási indítvány mellőzése és az, hogy ezt követően a perkonzentráció elvét megszegő eljárási magatartásra hivatkozik. Ezen túlmenően a szakértői bizonyítás mellőzése nem felelt meg a Pp. 276. § (4) és (5) bekezdésében foglaltaknak.
- [27] Amennyiben az elsőfokú bíróság az ügyleti kamat %-os mértéke körében azért nem rendelte ki a szakértőt, mert figyelembe vette az alperes azon nyilatkozatát, miszerint nem vitatja a felperes által meghatározott %-os induló mértéket, akkor különösen érthetetlen, hogy miért nem rendelkezett a szerződés érvényessé nyilvánításáról. Az ítéleti indokolás e tekintetben semmilyen érvelést nem tartalmaz.
- [28] Az ítéleti indokolás 11. pontjában foglaltak azért megalapozatlanok, mivel az elsőfokú bíróság lényegében semmilyen bizonyítást nem folytatott le e kérdéskörben, többszöri kérése ellenére sem volt hajlandó foganatosítani az alperes személyes meghallgatását a szerződéskötés körülményeivel, a kockázatfeltárással összefüggésben, továbbá az eljárásjogi szabályok megsértésével hagyta figyelmen kívül a perfelvételi tárgyaláson rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat.
- [29] A másodlagos kereseti kérelemmel összefüggésben újfent valótlan állított az elsőfokú bíróság. Állítása szerint a felperes csak táblázatokat csatolt, de azokat nem támasztotta alá. Amennyiben az elsőfokú bíróság alaposan áttanulmányozta volna a másodlagos kereseti kérelem jogi érvelés részét, úgy megállapíthatta volna, hogy a számítás levezetésre került, a becsatolt két táblázat pedig azt alátámasztja. Azon körülmény, hogy az elsőfokú bíróság nem értette meg a számítási módszertan lényegét, még nem jelenti azt, hogy azt a felperes nem vezette le. Pontosan ezért került előterjesztésre igazságügyi könyvszakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítvány, amely hasonlóan, mint az ügyleti kamat esetében, mellőzésre került. Elfogadhatatlan, hogy egy 3.054.809.- Ft pertárgyértékű szerződésből eredő követelés iránti perben az elsőfokú bíróság a perfelvétel lezárását követően nyomban ítéletet hozott, semmilyen jellegű bizonyítás nem történt.
- [30] Az elsőfokú bíróság eljárása során megsértette többek között a Pp. 230. § (1) bekezdését, mivel az alperes személyes meghallgatása mindenképpen szükséges lett volna a tényállás megállapításához. Sérült továbbá a Pp 276. § (1) bekezdése, mivel gyakorlatilag semmilyen bizonyítás nem történt, a perfelvétel lezárását követően nyomban ítélet született. Sérült a fentiekben túlmenően a Pp. 300. § (1) bekezdése, mivel mind az ügyleti kamat százalékos mértékének, mind a másodlagos kereseti kérelme számítási módszertana levezetésre került, melyet az elsőfokú bíróság és az alperes vélhetően nem értett meg. Ebben az esetben viszont köteles lett volna szakértőt kirendelni, mivel pénzügyi szakkérdésről van szó, amit a felperes indítványozott valamennyi kereseti kérelem számszaki levezetése vonatkozásában.
- [31] A felperes a szerződés érvényessé nyilvánítása körében határozott nyilatkozatot terjesztett elő. A szerződés érvényessé nyilvánítása körében a bíróság nincs kötve a felek nyilatkozataihoz és minden esetben törekednie kell az érvénytelenségi ok kiküszöbölésére.
- [32] Mivel az ügyleti kamat mértékének százalékos formában történő feltüntetésén túlmenően a korábbi Hpt. e körben más követelményt, így különösen a kamat fogyasztó által történő kiszámíthatóságát nem írta elő, a perbeli jogviszonyra nézve eredetileg irányadó ügyleti

kamat egyértelműen meghatározható, így a kölcsönszerződés ezen érvénytelenséggel érintett rész pótlásával is teljesíthető a 6/2013. PJE határozat 4. pontjára figyelemmel.

- [33] Abban az esetben, ha az elsőfokú bíróság a szerződés érvénytelenségét állapítja meg az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelensége miatt, a rPtk. 239. § (2) bekezdése és a 6/2013. PJE határozat 4. pontja alapján mindenekelőtt a jogviszony érvényessé nyilvánítására kell törekednie. Amennyiben az elsőfokú bíróság meghallgatja az alperest, vizsgálhatta volna, hogy az alperesnek a perbeli jogviszonnal járó kockázatot milyen mértékben kell viselnie. Álláspontja szerint a másodlagos kereseti kérelem tartalmára is figyelemmel a Kúria ún. devizahiteles érvénytelenségi perek jogalkalmazási gyakorlatát vizsgáló Konzultációs Testületének 2019. június 19-i üléséről készült jegyzőkönyv II. pontjában foglaltak alapján a szerződés érvényessé nyilvánításának és az alperes marasztalásának lett volna helye.
- [34] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte.
- [35] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság több pillérre támaszkodva ítélte a felperesi keresetet megalapozatlannak. Egyrészt megállapította a szerződés érvénytelenségét az ügyleti kamat hiánya miatt, valamint az árfolyamkockázati tájékoztatás nem megfelelő volta miatti teljes érvénytelenséget, ezen túlmenően a felperes keresetét összecszerúságában sem találta megalapozottnak.
- [36] Álláspontja szerint a felperes nem a teljes ítéletet fellebbezte meg, mivel az árfolyamkockázati tájékoztatás kapcsán kifejtettek körében érdemben nem reagált, tehát elmulasztotta a fellebbezés lehetőségét, ezért e tekintetben az ítélet jogerőre emelkedett.
- [37] Eljárásjogi szempontból kiemelte, hogy a fél meghallgatása iránti kérelem nem minősül bizonyítási indítványnak. Az alperes az ellenkérelmében előadta a saját álláspontját, ezért a felperesen volt a bizonyítási teher, az indítványait pedig nem terjesztette elő, illetőleg, ha bejelentette azt nem a Pp. által megfelelő módon, a megfelelő tényre tette. A felperesnek a kamat megállapítása körében volt szakértői indítványa, amit az alperes azért ellenezett, mert a felperes által bizonyítani kért körben tett tényállítást az alperes nem vitatta.
- [38] Az árfolyamkockázati tájékoztatás kapcsán a felperesnek egyáltalán nem volt bizonyítási indítványa, amit az elsőfokú bíróság teljesíthetett volna, ebből kifolyólag pedig eljárásjogi szabályt sem sérthetett.
- [39] A perben írásbeli perfelvétel történt, majd két perfelvételi tárgyalás megtartására került sor. Az első perfelvételi tárgyalás elhalasztása a felperes hiányos, tárgyalás előtti napon előterjesztett keresetmódosítására tekintettel történt. A keresetmódosításra az alperes ellenkérelem-módosítást terjesztett elő, a második perfelvételi tárgyaláson pedig a felperes nem is reagált az alperesi érvekre és nem terjesztett elő indítványt.
- [40] Álláspontja szerint a felperes elsődleges és másodlagos keresete ellentmondásban áll egymással, ugyanis mindkét keresettel összefüggő tényállításban szerepelt ugyan a kamat miatti érvénytelenség, azonban annak következményét csak az egyik kereseti kérelmében kérte levonni. A felperes másodlagos keresetében egyszerre kérte a kockázat korlátozását, egyszerre számolt el forintkamattal, ami eleve két különböző végeredményt jelentett. Ehhez képest marasztalási összegnek egy harmadik számot, az elsődleges kereseti

követelést jelentette meg. Az árfolyamkockázatból eredő költség korlátozását 1.231.579.- Ft-ra kérte, holott ő maga állította az elsődleges keresetében, hogy a szerződés teljes tartama alatt összesen 1.161.587.- Ft összegű árfolyamkockázati költség merült fel. A felmerült összeg tekintetében tehát nem volt koherens tényállítása.

- [41] A felperes nem törekedett az ellentmondások feloldására még a fellebbezésében sem, ugyanakkor elfogadhatatlannak ítélte, hogy az elsőfokú bíróság a felperesi levezetés tekintetében miért nem rendelt ki szakértőt. Álláspontja szerint a felperes nem értette az elsőfokú bíróság érveit, illetve a polgári eljárásjog alapvetését, miszerint a felek szolgáltatják a bizonyítékokat és terjesztik elő az indítványokat. Megjegyezte, hogy a felperesnek még az elkésetten előterjesztett szakértői indítványa sem tért ki az elszámolási kérdések ellenőrzésére, alátámasztására, csupán a nem vitatott kamatra irányult.
- [42] Arra az esetre, amennyiben a másodfokú bíróság a felperes fellebbezését mégis akként értékelné, hogy az kiterjedt az árfolyamkockázati tájékoztatás körére előadta, hogy a felperes nem csatolt szerződéskötés előtt vagy szerződéskötés időpontjában kelt kockázatfeltáró nyilatkozatot, a szerződés a mértékadó devizanemet határozta meg, az üzletszabályzat V.6. pontja pedig csak kockázattelepítést tartalmazott, ehhez azonban semmilyen tájékoztatást nem társított. Sem az egyedi szerződésből, sem az üzletszabályzatból, sem külön rendelkezésekből nem derül ki, hogy a forint gyengülése esetén az alperes fizetési kötelezettsége akár a törlesztőrészek, akár a futamidő meghosszabbodása miatt növekszik és annak mértéke korlátlan, ekként a felperesi tájékoztatás az EUB C-51/17. döntésének kibővített követelményeinek, a Kúria 2019. áprilisi állásfoglalásában adott vizsgálati szempontoknak, de az alapvető 2/2014. PJE határozatnak sem felel meg. Az üzletszabályzat I/25/B. pontja kifejezetten megtévesztő, mivel kamatváltozásként nevesíti a tartalmában árfolyamváltozást. A felperes nem indítványozott bizonyítást, hiszen az alperes meghallgatásával nem tudta bizonyítani a keresetét, hiszen nem hivatkozott kiegészítő szóbeli tájékoztatásra, ekként az elsőfokú bíróságnak jogkérdésben kellett állást foglalnia. Hivatalból nem kellett bizonyítást lefolytatnia, mindezek alapján pedig teljes mértékben megalapozott döntést hozott.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

- [43] A felperes fellebbezése nem alapos.
- [44] Megállapította a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság az eljárásjogi és anyagi jogi jogszabályok helyes alkalmazásával érdemben helytálló döntést hozott.
- [45] A felperes fellebbezésében tévesen hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság lényeges eljárás szabályokat sértett meg, amikor a perfelvételi tárgyaláson már rendelkezésre álló okirati bizonyíték figyelembevételét, az alperes személyes meghallgatását és a felperes által indítványozott igazságügyi szakértő kirendelésének foganatosítását mellőzte.
- [46] Rögzíti ezzel kapcsolatosan a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás irataiból, hogy a 14. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített folytatólagos perfelvételi tárgyaláson a felperes a perfelvételi eljárás lezárására történő első figyelmeztetést követően akként nyilatkozott, hogy írásbeli dokumentumot szeretne felmutatni az elsőfokú bíróság részére. Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 6. § szerint megfelelően eljárva

helyesen tájékoztatta a felperesi képviselőt, hogy a Pp. 608. § (1) bekezdése értelmében elektronikusan eljáró ügyfélként papír alapú okirat tárgyaláson történő felmutatására nincs lehetősége, azt kizárólag elektronikus úton nyújthatja be. Ezt követően az elsőfokú bíróság ismételt tájékoztatta a peres felek jelenlévő képviselőit arról, hogy a perfelvétel lezárásra fog kerülni és felhívta őket további perfelvételi nyilatkozataik megtételére.

A felperes jogi képviselője az elsőfokú bíróság ezen felhívása ellenére a perfelvételi tárgyaláson a Pp. 183. § (1) bekezdése szerinti perfelvételi nyilatkozatot nem terjesztett elő, nem terjesztett elő bizonyítási indítványt és nem kért határidőt az általa hivatkozott okirati bizonyíték elektronikus úton történő becsatolása érdekében.

- [47] Erre figyelemmel nem sértett eljárási szabályt az elsőfokú bíróság, amikor a felperes által csupán felmutatni kért okirat előterjesztésére erre irányuló kérelem hiányában nem adott határidőt, emiatt a perfelvételi, illetőleg érdemi tárgyalást nem halasztotta el és döntését a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján hozta meg.
- [48] A rendelkezésére álló bizonyítékok alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli deviza alapú kölcsönszerződés egyedi részében, illetőleg az annak részét képező üzletszabályzatban foglalt árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás nem felelt meg a Hpt. 203. § (4) bekezdésében és (5) bekezdés a) pontjában, a Kúria 2/2014. PJE és 6/2013. PJE határozatában a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13. EGK tanácsi irányelvben és az Európai Unió Bírósága C-51/17. és C-186/16. számú ítéleteiben foglalt előírásoknak, ekként az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás nem megfelelő volt folytán a szerződés érvénytelen, azzal a pontosítással, hogy a szerződésnek az a rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot a fogyasztó viseli, az elsőfokú bíróság megállapításával szemben nem az 1959. évi IV. tv. (Ptk.) 200. § (2) bekezdése alapján érvénytelen, hanem a Ptk. 209. § (1) bekezdése és a 2/2014. PJE határozat 1. pontja alapján tisztességtelen, ekként a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése szerint semmis. Figyelemmel pedig arra, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, annak érvénytelensége az egész szerződés érvénytelenségét eredményezi, aminek következtében a fogyasztó nem kötelezhető az árfolyamkockázat viselésére (Kúria Konzultációs Testületének 2019. április 10-i Emlékeztető 3. pontja).
- [49] Szintén helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor mellőzte az alperes személyes meghallgatását, megjegyezve, hogy a fél meghallgatására vonatkozó indítvány nem tekinthető bizonyítási indítványnak. Az alperes személyes meghallgatása ugyanis szükségtelen volt, mivel a felperes az alperes meghallgatását az árfolyamkockázati tájékoztatás körében kérte, azonban a felperes az írásba foglalt tájékoztatáson túlmenően maga sem hivatkozott eltérő szóbeli tájékoztatásra, amely indokolttá tehetné volna az alperes személyes meghallgatását.
- [50] A felperes az igazságügyi szakértő kirendelését az ügyleti kamatra vonatkozó kimutatása kapcsán kérte és a 14. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldalán kifejezetten akként nyilatkozott, hogy a könyvszakértő kirendelését annak alátámasztására kéri, hogy helyes-e a 13/F/2 alatt benyújtott táblázat legfelső sorában lévő induló ügyleti kamat mértéke. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy ebben a körben szükségtelen volt az igazságügyi szakértő kirendelése, az alperes ugyanis nem vitatta a felperes által megjelölt induló ügyleti kamat mértéket.

- [51] A fentiekre figyelemmel helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban, hogy az alperes által hivatkozott mindkét érvénytelenségi ok fennáll. Kiemeli azonban a másodfokú bíróság, hogy a DH törvények hatálya alá tartozó deviza alapú kölcsönszerződés tekintetében nem a Ptk. 237. § (1) bekezdése alapján a szerződéskötés előtt fennálló helyzet visszaállításának, hanem a DH2 tv. 37. § (1) bekezdése alapján a szerződés érvényessé nyilvánításának vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának lehet helye. A felperes eshetőleg keresetében maga is a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte.
- [52] Rámutat továbbá a másodfokú bíróság, hogy a felperes mindkét érvénytelenségi ok kiküszöbölésére irányuló kereseti kérelmet nem terjesztett elő, csupán az alperes által hivatkozott két érvénytelenségi ok tekintetében terjesztett elő eshetőleg keresetet érvényessé nyilvánítás kapcsán és csupán külön-külön munkálta ki az egyes érvénytelenségi okok vonatkozásában kereseti összecszerúségét. A felperes azonban nem terjesztett elő olyan kereseti kérelmet és az összecszerúséget sem munkálta ki olyan módon, ahol az összecszerúség levezetésével mindkét érvénytelenségi ok kiküszöbölése megvalósult volna. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy nyilvánvalóan nem lehet azonos a kereset összecszerúsége a felperes eredeti keresetében érvényesnek állított kölcsönszerződésből eredő tartozás, az ügyleti kamat megjelölésének hiánya folytán részlegesen érvénytelen szerződés, illetőleg az árfolyamkockázati tájékoztatás folytán teljeskörűen érvénytelen szerződés kapcsán történő érvényessé nyilvánítás eredményeként. Ennek folytán a szerződés érvényessé nyilvánításra az elsőfokú bíróság helyes állásfoglalása szerint nem volt lehetőség.
- [53] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rész

- [54] A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 364. § folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperesnek a Pp. 81. § (1)-(2) és (5) bekezdése szerint felszámított a 32/2003. (VIII.22.) IM r. 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján 76.370.- Ft + 20.620.- Ft áfa, azaz 96.990.- Ft ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére.

Budapest, 2021. március 9.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró